

מ"ח 8660/20 - חנה לוי, עמרם לוי, מנדי מלמד נגד הוועדה המקומית לתכנון ובניה 'שדות דן'

בית המשפט העליון

מ"ח 8660/20

לפני: כבוד המשנה לנשיאה נ' הנדל

המבקשים: 1. חנה לוי
2. עמרם לוי
3. מנדי מלמד

נ ג ד

המשיבה: הוועדה המקומית לתכנון ובניה 'שדות דן'

בקשה למשפט חוזר

בשם המבקשים: עו"ד שאול אמרני

בשם המשיבה: עו"ד בת-אור כהנוביץ

החלטה

1. מונחת לפני בקשה למשפט חוזר.

המבקשים, בני זוג וחתנם, הורשעו בביצוע עבירות לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 בשל בנייה ללא היתר ושימוש חורג במקרקעין המצויים בכפר חב"ד (תו"ב (רמלה) 15-10-52536 ועדה מקומית לתכנון ובניה עמק לוד נ' לוי (10.12.2019)). בגזר הדין מיום 2.2.2020 הוטל על כל אחד מבני הזוג, מבקשים 1 ו-2, קנס כספי בסך

עמוד 1

20,000 ₪ או 40 ימי מאסר תמורתו. על מבקש 3 הוטל קנס כספי בסך 6,000 ₪ או 10 ימי מאסר תמורתו. נוסף על כך, בית המשפט הורה על צו להריסת חריגות הבנייה ועל איסור שימוש במבנים. ערעורם של המבקשים לבית המשפט המחוזי נדחה (עתפ"ב (מחוזי מרכז) 34441-05-20 לוי נ' ועדה מקומית לתכנון ובניה עמק לוד (28.07.2020)) וכך גם בקשת רשות ערעור שהוגשה לבית משפט זה (רע"פ 6190/20 לוי נ' הוועדה המקומית לתו"ב - שדות דן (9.9.2020)).

2. לאחר בחינת הבקשה למשפט חוזר וחוות הדעת מטעם היועץ המשפטי לממשלה, על נספחיהן, אין בידי להיעתר לה.

העובדה כי המבקשים ביצעו את העבירות מושא כתב האישום אינה שנויה במחלוקת והמבקשים מודים בה בפה מלא. ברם, הם טוענים כי נגרם להם עיוות דין בשל מספר סיבות, אשר נטענו זה מכבר בערכאות הקודמות, במסגרת האכסניה של "הגנה מן הצדק" - המבקשים טוענים כי הם לא נחקרו באזהרה וגרסתם לא נגבתה עובר להגשת כתב האישום; כיהופרו נוהלי פרקליטות בהגשת כתב האישום נגדם; כי נשללה אפשרותם להוכיח אכיפה בררנית; כי קיימת התיישנות בעניינם; כי הערכאה הדיונית דחתה את כל טענות ההגנה שלהם במהלך ההליך ולכן הם לא זכו להליך הוגן; וכן כי הוחל בעניינם סטנדרט שפיטה לא שוויוני על ידי הערכאה הדיונית.

בקשה הנסמכת על עילת עיוות דין (סעיף 31(א)(4) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984), תתקבל כאשר בהכרעה נפלו פגמים חמורים ומהותיים, שיש בהם כדי לערער את יסודות ההרשעה (ראו למשל מ"ח 5048/04 איזן נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 30 (20.11.2005); מ"ח 5699/18 אזולאי נ' מדינת ישראל, פסקה 28 (16.6.2020)). המבקשים לא הראו בבקשתם כי קיימים בהכרעה פגמים חמורים ומהותיים אשר עלולים היו להוביל להרשעת שווא שלהם. המבקשים אך חוזרים על הטענות שטענו בערכאות השונות בתקווה כי הללו יתקבלו בפעם הרביעית. אולם, בקשה למשפט חוזר הינה הליך חריג, ואין מקומן של טענות ערעוריות במסגרתו (מ"ח 1532/20 ארבל נ' מדינת ישראל (19.5.2020)).

כמו כן, בחינת הכרעת הדין של בית משפט השלום מעלה כי היא מנומקת כדבעי, שוללת קיומו של עיוות דין ומתייחסת למכלול טענות המבקשים. במישור אופן התנהלות החקירה, איני מוצא פגם בקביעה כי המבקשים זומנו בדרך סבירה ומקובלת, קיבלו את הזימון לידיהם ולמרות האיחור במסירתו - לא ניתן לראותם כמי שלא ניתנה להם הזדמנות למסור גרסה. נוסף על כך, נקבע כי היעדר גביית גרסתם לא פגע בזכותם של המבקשים להליך הוגן ולא הועלתה מפיהם גרסה מזכה כלשהי שהיה בה כדי לקדם את החקירה בכיוונים אחרים. במישור האכיפה הבררנית, התביעה הגישה לערכאה הדיונית רשימות של נתוני אכיפה בכפר חב"ד. הללו כללו עשרות מקרים של פתיחת תיקי פיקוח, תיקי חקירה וכתבי אישום שהוגשו לפי חוק התכנון והבניה. אסופה זו של מקרים מלמדת כי אין ממש בטענת המבקשים לאכיפה בררנית, שכן ההתנהלות כלפי המבקשים אינה שונה או חריגה מזו הננקטת כלפי רבים אחרים, בנסיבות דומות. גם טענת ההתיישנות נדחתה ונקבע כי היא נטענה בעלמא, מבלי שהובאו ראיות המוכיחות אותה. זאת ועוד, לאחר בחינת הפרוטוקולים מהדיונים בבית משפט השלום, אליהם הפנו המבקשים, לא מצאתי ממש בטענתם כי עיקר טענות ההגנה נדחו תוך כדי ההליך ולפיכך המבקשים לא זכו להליך הוגן. אדרבה, נראה כי הערות הערכאה הדיונית, עליהן קובלים המבקשים, נועדו לתת לבא כוח המבקשים הזדמנות להתייחס לקשיים העולים מטעוניהם.

לענין טענת "סטנדרט השפיטה המפלה", איני מוצא דמיון בין עניינם של המבקשים לבין נסיבות פסקי הדין

שהובאו על ידם. פסקי הדין אותם מציינים המבקשים כתימוכין לטענתם עוסקים בנסיבות בהן פגם היעדר החקירה היה כה משמעותי, עד כדי פגיעה בהוגנות ההליך אשר דרשה את ביטול כתב האישום. אזכור פסקי הדין הללו אינו מוכיח כי קיים עיוות דין המערער את יסודות ההרשעה ומביא לקבלת הבקשה למשפט חוזר. זאת, לאור השלב שבו נמצא ההליך, העובדה כי המבקשים הודו בעבירות וכן קביעת הערכאה הדיונית לפיה היעדר גביית גרסה לא פגע בזכותם להליך הוגן.

3. טענה נוספת של המבקשים היא כי דג"ץ 7491/19 נאור נ' חמדאן (12.11.2020) (להלן: עניין חמדאן) מהווה הלכה חדשה המיטיבה עימם ושומטת את הקרקע מתחת להרשעתם - ולפיכך היא מקימה חשש לעיוות דין. לחלופין, כי עניין חמדאן מהווה ראיה חדשה אשר עשויה לשנות את תוצאות המשפט לטובת המבקשים (סעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט).

בכל הנוגע להתייחסות במסגרת בקשה למשפט חוזר להלכה חדשה ששינתה הלכה קודמת, מ"ח 8390/01 אקסלרוד נ' מדינת ישראל (17.10.2005) מתווה את הדרך (להלן: עניין אקסלרוד). ראשית, בעניין אקסלרוד צוין כי שינוי הלכתי אינו חוסה, לכאורה, תחת התיבה "ראיות או עובדות חדשות" על פי סעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט (שם, פסקה 8). לעומת זאת, נקבע כי עיוות דין יכול להתקיים כאשר בית המשפט העליון שינה באופן ברור הלכה קודמת שלו והשינוי משפיע באופן ישיר על האחריות הפלילית של מבקש המשפט החוזר ומעורר חשש של ממש לעיוות דין (שם, פסקה 16).

בענייננו, אין מדובר בהלכה בחדשה, אלא בכלל מוכר שיושם בעניין חמדאן. עניין חמדאן עסק בשאלה האם ניתן להורות על הגשת כתב אישום נגד אדם שלא נחקר באזהרה. למעט חריגים, הכלל הוא כי חובה לחקור אדם תחת אזהרה טרם הגשת כתב אישום נגדו, על מנת לקיים הליך הוגן. ברם, במסגרת עניין חמדאן נקבע כי הדיון הנוסף מתרכז בתיק הקונקרטי ובנסיבות המקרה הסכימו הצדדים כי יש לערוך חקירה תחת אזהרה בטרם הגשת כתב אישום (שם, פסקה 2 לחוות דעתי). כמו כן, לא פורטו באופן ממצה המקרים החריגים במסגרתם הכלל לעיל אינו חל. כלומר, אין מדובר בהלכה חדשה, ולפיכך איננו נדרשים לבחון האם היא מעוררת חשש לעיוות דין. מעבר לכך, וזה עיקר בענייננו, המקרים אינם דומים. עניין חמדאן עסק בעתירה לדיון נוסף בעניין בג"ץ 4845/17 חמדאן נ' היועץ המשפטי לממשלה (28.10.2019), אשר קבע כי יש להעמיד לדין שוטר בשל אירוע ירי באזרח אשר הסתער על ניידת משטרה כשבידו סכין, ולא להותיר על כנה את ההחלטה לסגור את תיק החקירה. הדגש בעניין חמדאן היה הסכמת הצדדים כי יש להשלים את החקירה ולחקור באזהרה את השוטר, טרם הגשת כתב אישום בעניינו. מעבר לכך, בענייננו, לא עולה כי היעדר חקירה באזהרה מנע מהמבקשים להציג את גרסתם וכאמור, הם הודו בעובדות העבירה. לכן, אין בסיס לקבוע כי נפגעה זכותם של המבקשים להליך הוגן.

4. סוף דבר, המבקשים לא הוכיחו כי קיים חשש של ממש לעיוות דין בהרשעתם. המבקשים הודו בעבירות המיוחסות להם וטענתם לאכיפה ברחיקת נשללה. על כן, נחה דעתי כי דין הבקשה להידחות.

ניתנה היום, כ"ז בכסלו התשפ"ב (1.12.2021).

המשנה לנשיאה

עמוד 3

